

Yleinen näkymä

- Ongelma: nykyisillä välineillä ei ole onnistuttu pysäyttämään luonnon monimuotoisuuden vähenemistä ja turvaamaan ekosysteemipalveluiden tuotantoa
 - Voimassa oleva lainsäädäntö ei turvaa riittävästi ns. ”tavanomaisia” luontoarvoja ohjaa ”tavanomaista” luonnon käyttöä
- Kompensaation käyttö sopii ja tarvitaan täydentämään luonnon monimuotoisuuden suojelun nykyistä keinovalikoimaa
 - Suojelun ulottaminen erityisten luonnonarvojen ulkopuolelle

Vaativa väline!

- Mitigaatiohierarkian tiukka noudattaminen:
 - Korvaavat toimenpiteet ovat viimeinen keino, johon turvaudutaan vasta jos haitallisia vaikutuksia ei ole voitu välttää tai vähentää – välttäminen varmintä ja usein halvinta
- Kompensaatiota ei käytetä heikentämään nykyistä lailla tiukasti suojeltujen arvojen suojelua
- Korvausten vastaavuus ja pysyvyys vaatii hallintaa ja seuranta
- Nettomenetyksen välttäminen, jopa nettohyödyn tavoittelu – tulee ymmärtää ekologiset reunaehdot – niiden pänttäminen tulee olemaan vaativa tehtävä päätöksentekijöille

Nykytilanne

- Kompensaation huomioon ottaminen lupaharkinnassa voimassa olevan lainsäädännön puitteissa mahdollista rajatuissa tilanteissa
- Erityiset luontoarvot on kuitenkin vaikea korvata ja varmistaa ennallistamisen onnistuminen/suojelun pysyvyys
- Tärkeä havainto – kompensaatioista ei Suomessa juuri ole todellista kokemusta

Kompensaation edistämisen reunahedot

Hankekohtainen kompensatio ei toimi, tarvitaan mekanismi, jolla luodaan toimiva prosessi

Kompensaatiojärjestelmä vaatii räätälöidyn, kansallisesti sovitettun mallin

Vapaaehtoisuuden kritiikki on syytä ottaa huomioon, helpoin tie ei näytä johtavan tulokseen

Luonnon kompensointi – mitä todella voidaan kompensoida?

- Luontotyyppien menetyksen kompensoinnilla on ilmeisesti rajansa, jotka johtuvat luonnon prosessien omista aikatekijöistä
- Selvitys on erittäin tärkeä osa kokonaisuutta, sillä sen perusteella voidaan saada reunaehdot kompensaaation onnistumiselle

Jatkotoimet?

- Merkittävää selvitystyötä on tehty
- Tulosten kokoaminen, julkaiseminen ja julkinen keskustelu on tarpeen – ohjeistus ensimmäisenä askelena on hyvä avaus
- Kokonaisuus on monimutkainen, monitieteinen ja siihen kohdistuu eri tahojen osin ehkä ristiriitaisiakin odotuksia
- Harkinta jatkotyön käynnistämisestä voisi tapahtua, kun seuraava hallitus valmistelee hallitusohjelmaansa ja aloittaa työnsä
- Jos valmistelun aloittamiseen löytyy yhteistä tahtoa, voi olla realistista varautua valmisteluun kahdenkin vaalikauden ajan
- Esitetyt askelkivet ovat hyvä pohja mahdolliselle valmistelulle
- Ympäristölupalainsäädännön ja luonnonsuojelutavoitteiden yhteensovitus on todennäköisesti vaikea tehtävä
- Mutta – aikaa kuluu ja luonnon monimuotoisuus heikkenee...